

Waardenvol Wageningen

ChristenUnie

 Geef geloof een stem

Inhoud

ChristenUnie: partij in/van de samenleving	3
Wageningen kiest voor de toekomst	4
1.1 Klimaat en omgeving	4
1.1.1 Omgeving.....	4
1.1.2 Klimaatneutraal	4
1.1.3 Afval	5
1.2 Mobiliteit	5
1.2.1 Infrastructuur	5
1.3 Grebbedijk	6
1.4 Jeugd.....	6
1.4.1 Jeugdzorg.....	6
1.4.2 Echtscheidingspreventie.....	7
1.4.3 Cultuur, sport en recreatie	7
1.5 Wonen, werken, leven	8
1.5.1 Economie	8
1.5.2 Centrum.....	8
1.5.3 Wonen	9
Wageningen kiest voor elkaar	10
2.1 Samen Wageningen en verder... ..	10
2.1.1 Wageningen Dementievriendelijk.....	10
2.1.2 Ondersteuning en waardering van mantelzorg.....	10
2.1.3 Ondersteuning en waardering van vrijwilligers.....	10
2.1.4 Minimabeleid.....	11
2.1.5 Vertrouwen in de bijstand.....	11
2.1.6 Wageningen Schuldenvrij.....	11
2.2 Wageningen doet mee	12
2.2.1 Burgerparticipatie.....	12
2.2.2 Regionale samenwerking	13
Wageningen kiest voor vrijheid.....	14
3.1 Keuzevrijheid	14
3.2 Onderwijs	14
3.2.1 Vrijheid van onderwijs.....	14
3.2.2 Afstemming	14
3.3 Verslaving is geen vrijheid	14
3.4 4 en 5 mei	15
3.5 Recreatieplan.....	15
Geef geloof een stem	16

ChristenUnie: partij in/van de samenleving

Verkiezingen gaan over mensen. Over u en mij. Over onze ouders, onze kinderen, onze burens, de leerkracht op school, onze werkgever en onze werknemers. Ze gaan over ons en onze manier van samenleving.

Wij geloven dat mensen geschapen zijn door God en dat Hij ons aan elkaar gegeven heeft om samen te leven. Om een samenleving te vormen. De ChristenUnie gelooft dat het in onze samenleving om veel meer gaat dan om geld en bezit. Het gaat vooral om zinvol leven, vrijheid en veiligheid.

Wij willen geen samenleving waarin ons verteld wordt wat we moeten denken en doen, maar wij willen vrijheid om te geloven en om zelf verantwoordelijkheid te nemen. Wij willen een gemeente waar een bescheiden overheid ruimte biedt aan inwoners die maatschappelijk initiatief tonen. We willen een wereld waarin we omzien naar elkaar. Een wereld die leefbaar blijft, ook voor onze kinderen.

De ChristenUnie wil bouwen aan een samenleving waarin iedereen meetelt. Wij investeren in zorg voor elkaar, in de cruciale rol van gezinnen, in een duurzame economie en in een zorgvuldige omgang met Gods schepping.

In Wageningen hebben we een krachtig middenveld, veel vrijwilligers en verenigingen. Veel mensen die zich inzetten voor een ander. De ChristenUnie wil deze mensen ondersteunen om krachtige partners te zijn en te blijven. **Wageningen kiest voor elkaar.**

De toekomst begint nu, dus onze zorg voor een waardevol Wageningen voor de toekomstige inwoners ook. De ChristenUnie zet zich in voor de toekomst van de kinderen van vandaag en hun toekomstige omgeving. **Wageningen kiest voor de toekomst.**

Wageningen is de Stad van de Bevrijding. Dat vieren we elk jaar. De ChristenUnie maakt zich sterk voor de diversiteit in deze stad, de vrijheid om te geloven, vrijheid om een afwijkende mening te laten horen, vrij van angst om zonder druk van de overheid je eigen keuzes te maken. **Wageningen kiest voor vrijheid.**

Van christenen voor alle mensen

De ChristenUnie is een partij *van* christenen *voor* alle mensen. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Wageningen. Doe met ons mee.

Geef geloof een stem!

Wageningen kiest voor de toekomst

We hebben de aarde in bruikleen gekregen. Dat betekent dat we hier op een zorgvuldige manier mee om moeten gaan, zodat ook de volgende generaties kunnen genieten en profiteren van alles wat de schepping heeft voortgebracht. Wageningen zal de opwarming van de aarde niet kunnen voorkomen, maar dat ontslaat ons niet om ook op lokale schaal werk te maken van **goed rentmeesterschap**. Wageningen UR kan en mag ons daarin als Groene Universiteit voorgaan en aanbevelingen doen voor een vermindering van onze gezamenlijke uitstoot.

De ChristenUnie doet dit door de ambitie om klimaatneutraal te zijn in 2030 niet alleen te onderschrijven, maar ook zelf met voorstellen te komen. We willen fijnstof, CO2 en geluidsoverlast terugdringen en zorgvuldig omgaan met de groene leefomgeving. Ook willen we ruim baan voor de fiets en openbaar vervoer.

De ChristenUnie heeft volop oog voor de kinderen. Ze hebben recht op een veilige omgeving om op te groeien en hun talenten te ontdekken. Daarom zet de ChristenUnie zich in voor veiligheid in het verkeer, veilige en groene speelvoorzieningen in de buurt, de beschikbaarheid van opvoedondersteuning voor hun ouders, echtscheidingspreventie en cultuureducatie en sportvoorzieningen, zodat ze hun talenten in een veilige omgeving kunnen ontdekken en ontplooien.

1.1 Klimaat en omgeving

Wageningen ligt prachtig, tussen het Binnenveld en de Eng, de uiterwaarden en het bos. Aan alle kanten ben je zo de stad uit en kun je genieten van rust en de groene omgeving. De ChristenUnie hecht aan de recreatieve en natuurlijke waarde van elk van deze gebieden. Ook in de bebouwde kom is een goede groene structuur van groot belang, voor welzijn, gezondheid en sociale cohesie. Materialen die de Schepper ons geeft, willen wij niet verspillen, maar terugwinnen en hergebruiken. Wij kiezen voor de bescherming van waardevolle natuur en een verantwoorde omgang met ruimte en landschap in Nederland.

1.1.1 Omgeving

De **Eng** wordt wel de achtertuin van Wageningen genoemd. Het is niet alleen een mooi gebied vanwege de relatief kleine kavels, het is ook een mooi stuk open gebied, geliefd bij wandelaars, hardlopers en fietsers. De ChristenUnie wil dit graag zo houden en wil dus geen verstening van dit gebied.

Het **Binnenveld** is een overgangsgebied tussen de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe. Langs en over de Campus loopt een ecologische verbindingszone die deze twee parken met elkaar verbindt. Ook is er een stiltegebied en is het van belang voor diverse trek- en weidevogels. De ChristenUnie wil niet dat het Binnenveld wordt aangetast door aanleg van nieuwe wegen. De maximumsnelheid wordt beperkt en gehandhaafd op 60 km/uur. Doorgaand verkeer wordt beperkt.

De **uiterwaarden** zijn natuurlijk van groot belang voor de waterveiligheid, als overloopgebied voor de Rijn bij hoogwater. Daarnaast is er ook een grote diversiteit aan flora en fauna, is het belangrijk voor de ontspanning (wandelen, zwemmen in de kribben, schaatsen in de nevengeul). Bij herontwikkeling van de Grebbedijk staat bescherming tegen hoogwater voorop, maar blijven recreatie en ecologische waarden behouden of worden deze versterkt.

1.1.2 Klimaatneutraal

We willen niet alleen goed zorgen voor onze eigen omgeving, maar hebben ook een verantwoordelijkheid buiten Wageningen. Er is in onze stad veel kennis aanwezig over goed beheer van onze omgeving en onze planeet, voor zowel onszelf als toekomstige generaties.

De ChristenUnie steunt de ambitie om Wageningen in **2030 klimaatneutraal** te laten zijn. Dit is een grote opgave, die veel vraagt van overheid, inwoners, instellingen en bedrijven. Zo moet er werk gemaakt worden van het gasloos maken van bestaande bouw en is er dus een energietransitie nodig.

Het verduurzamen van het opwekken van elektriciteit is nog een grote opgave. De ChristenUnie is voorstander van zonneparken op maaiveld binnen de gemeentegrens, maar ook daken kunnen nog

steeds beter benut worden. In Wageningen wordt een aantal grote lege daken van bedrijven (zoals Marin) al gevuld met zonnepanelen. Maar er zijn nog meer daken die geschikt zijn om via lokale energiecoöperaties te kunnen **investeren in zonne-energie**, waar bewoners samenwerken met private partijen.

Ook andere mogelijkheden om op een alternatieve energie te winnen (zoals warmte-koude-opslag en geothermie) zullen nodig zijn. Initiatieven om hele wijken of buurten van het **gasnet** af te koppelen, verdienen ondersteuning van de gemeente.

Over windmolens op Wageningse grondgebied is sinds de eeuwwisseling veel onderzoek gedaan, maar alle mogelijke locaties zijn afgefallen vanwege o.a. waterveiligheid (Uiterwaarden), stiltegebied (Binnenveld), overlast door geluid en slagschaduw. Volgens de ChristenUnie is het goed dat er in 2014 een streep is gezet onder die discussie, hier moeten we geen verdere energie insteken. Voor **windenergie** kijken we vooral naar het laten participeren van Wageningers in projecten elders, zoals langs de A12, in de Flevopolder of de Noordzee.

De grootste slag die gemaakt moet worden is die van **energiebesparing**, zowel door particulieren als grootverbruikers. In een tijd waarin steeds meer elektrische apparaten worden gebruikt, is dat een hele opgave. Veel energie wordt gebruikt voor warmte. Om dit energieverbruik terug te dringen, kan nog veel gedaan worden aan isolatie. Veel energiemaatregelen verdienen zich binnen afzienbare tijd terug, maar voor woningeigenaren ontbreekt soms de mogelijkheid om hierin te investeren. Daarom moeten de mogelijkheden voor een Duurzaamheidslening aangeboden blijven worden.

Via Wageningen Werkt Duurzaam zijn bedrijven bezig om steeds duurzamer te gaan werken. Dit initiatief verdient waar nodig ondersteuning.

1.1.3 Afval

Materialen die de Schepper ons geeft, willen we niet verspillen, maar terugwinnen en hergebruiken. De normen voor **afvalscheiding** worden steeds strenger. In 2020 mag er nog 100 kilo restafval per persoon per jaar zijn. In afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. Beter kunnen we afval daarom zien als grondstof. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld bij de bron, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik. De ChristenUnie vindt dat er voor lastig te verwerken afvalstromen een passende oplossing moet worden geboden. Bij de hoogbouw mist in het afvalbeleid nog de ambitie om meer gescheiden afval in te zamelen.

Voor het voorkomen van **zwerfvuil** ligt een grote verantwoordelijkheid bij de producenten. In Wageningen wordt zoveel mogelijk gedaan om zwerfvuil te voorkomen, onder andere door voldoende afvalbakken in de openbare ruimte te plaatsen, langs doorgaande fietsroutes voor scholieren, studenten en recreanten, op plaatsen waar mensen verblijven (zoals parken, winkelgebieden en pleinen) en hondenuitlaatstroken. Zwerfvuil en de hondenpoepvervuiling worden aangepakt door mensen daadwerkelijk te beboeten bij overtreding.

Met organisatoren van **evenementen** (bijv. Bevrijdingsfestival en AID) worden afspraken gemaakt over afvalreductie en afvalscheiding.

1.2 Mobiliteit

Mobiliteit brengt mensen bij elkaar. Het is essentieel om samen te kunnen leven en werken. De ChristenUnie ziet mobiliteit in een bredere context. Het gaat niet alleen om de bereikbaarheid van Wageningen met de auto, maar ook het stimuleren van het gebruik van fiets en openbaar vervoer. Ook op kleinere schaal is mobiliteit heel belangrijk, zoals scholieren en studenten die veilig naar school, universiteit en verenigingen kunnen en ouderen die **de deur uit kunnen** doordat de juiste voorzieningen voorhanden zijn, zoals passend vervoer (zie 'Wageningen kiest voor elkaar'). Voor ouderen en andere mensen die minder mobiel zijn worden de looproutes naar het centrum, belangrijke ontmoetingsplekken en (zorg)voorzieningen zoveel mogelijk aangepast naar hun behoeften (comfortzones).

1.2.1 Infrastructuur

De overheid in brede zin is verantwoordelijk voor een goed niveau van de infrastructuur, zodat familie, vrienden, school, club en werk bereikbaar zijn. Om de groeiende mobiliteit niet ten koste te laten gaan van de leefomgeving, zet de ChristenUnie zoveel mogelijk in op verduurzaming. Dit betekent dat we niet de grijze loper uitleggen voor de auto, maar wel de **rode loper voor de fiets**.

In de verkeers- en vervoersplannen wordt CO₂-emissiereductie integraal opgenomen. Daarbij wordt aandacht besteed aan alternatieven voor de auto, het stimuleren van gebruik van openbaar vervoer en fietsverkeer.

Veel verkeersbewegingen in Wageningen zijn per fiets. Dat is positief en moet meer gestimuleerd worden. De komende periode kan er nog meer verbeterd worden aan de verkeersveiligheid rond basisscholen en moeten er veilige fietsroutes gerealiseerd worden naar de Campus en het Pantarijn. Ook moet het fietscomfort op diverse fietspaden worden verbeterd. Waar mogelijk worden **fietspaden verbreed**, zodat snellere fietsers (o.a. door elektrische fiets, speed pedelec) en de langzamere fietsers veilig van A naar B kunnen komen. Ook de fietspaden naar de ons omringende plaatsen in een omtrek van ongeveer 25 kilometer worden geschikt gemaakt voor sneller woon-werkverkeer. Wageningen moet zich inspannen om in 2020 **Fietsstad van het jaar** te zijn. De gemeente moet zich verder inzetten voor directe(re) busverbindingen van de Campus met de stations Ede-Wageningen, Rhenen en Arnhem.

1.3 Grebbedijk

De komende jaren worden er plannen gemaakt voor het versterken van de Grebbedijk, tussen de Veerstraat en de Blauwe Kamer. Het waterschap Vallei & Veluwe is hiervoor verantwoordelijk. Die is een traject gestart waarbij ruimte is voor inbreng van iedereen die op de een of andere wijze met de dijk te maken heeft, of hier ideeën voor heeft. Duidelijk is dat de versterking van de dijk wordt betaald door het Rijk. Voor aanvullende wensen vanuit Wageningen zal naar de gemeente worden gekeken. De ChristenUnie ziet de Grebbedijk als belangrijke schakel in een **gemeentelijk recreatieplan**, waar ruimte is voor wandelaars, hardlopers, fietsers, bankjes/picknickplaatsen. De dijk moet hiervoor tussen de Wagingse Afweg en de Blauwe Kamer autoluw worden. De huidige nevengeul biedt niet alleen een mooi landschap met de bijbehorende biodiversiteit. Het is ook een geliefde plaats om in de winter te schaatsen. De ChristenUnie wil deze nevengeul behouden.

1.4 Jeugd

Het is belangrijk dat jongeren zich goed kunnen ontwikkelen. Een veilige omgeving is hiervoor essentieel. Dat geldt natuurlijk voor school en de (sport)vereniging, maar ook thuis moet een kind zich veilig voelen.

1.4.1 Jeugdzorg

Ouders zijn en blijven primair verantwoordelijk voor hun kinderen, zij nemen beslissingen over de opvoeding van hun kind. Ook voor de keuze voor kinderopvang of voorschoolse educatie blijven de ouders verantwoordelijk. De gemeente moet zich inzetten om een **diversiteit** aan scholen te behouden, zodat ouders een school kunnen kiezen die past bij hun levensvisie en opvoeding. Scholen hebben een belangrijke rol in het versterken van de kracht van de samenleving, door de rol die ze hebben in burgerschapsvorming en sociale integratie. Het is belangrijk dat er goede communicatie plaatsvindt over vroegtijdige schoolverlating en jongeren met wie het niet goed gaat. Zo kan de gemeente gericht beleid ontwikkelen op hen die dat echt nodig hebben. Door de jeugdzorg te decentraliseren heeft het Rijk het vertrouwen uitgesproken in gemeenten dat zij samen met de jeugdzorgaanbieders de jeugdhulp kunnen organiseren. Om de transformatie te laten slagen zal er verder ingezet gaan worden op **preventie en vroegsignalering**, zodat kinderen eerder worden ondersteund en geholpen. Ouders en kinderen zijn er namelijk bij gebaat als op het juiste moment de juiste zorg beschikbaar is, zo licht of zo zwaar als nodig is. Hiervoor is nodig dat de zorgvrager, het gezin, samen met de omgeving en professionals een plan maakt. Ouders/gezinnen worden actief gewezen op de mogelijkheid om via een PGB identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kunnen kopen als de gemeente deze zorg niet heeft ingekocht. In het hulpverleningstraject willen we namelijk de eigen kracht en de netwerken van gezinnen inzetten en versterken. Jeugdhulp moet beschikbaar zijn voor alle kinderen en ouders die ondersteuning nodig hebben. Om snel hulp te kunnen aanbieden, is het belangrijk om de zorg dichtbij plekken te organiseren waar kinderen verblijven. Dit kan door het onderwijs samen met jeugdzorg arrangementen te laten ontwikkelen of de jeugdzorg op scholen spreekuren te geven. De ChristenUnie pleit ervoor expertise in de kinderopvang of school te halen. Zo wordt ingezet op preventie en wordt voorkomen dat op termijn doorstroming naar duurdere en zwaardere vormen van zorg nodig is. Tegelijkertijd

ondersteunt het de leerkracht die met zijn of haar zorgen over een kind, samen met de ouders, terecht kan bij een professional, die de zorg overneemt. Waar nodig moet de jeugdzorg op een soepele manier overgaan in volwassenenzorg.

1.4.2 Echtscheidingspreventie

In de huidige cultuur zijn de verwachtingen van relaties hoog en tegelijkertijd is trouw in relaties niet vanzelfsprekend. De afgelopen decennia is het aantal echtscheidingen en verbroken relaties fors toegenomen. Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders vaak **bijzonder ingrijpend**. Steeds meer raken we hiervan doordrongen, zeker als we de verhalen horen over pijnlijke echtscheidingen. Inzet op ondersteuning en preventie bij relatieproblemen is nodig omdat daarmee kinderen in hun kwetsbare positie worden beschermd en veel relatieleed voor ouders wordt voorkomen. Meer aandacht in de prenatale voorlichting voor psychosociale aspecten en veranderingen in de relatie als gevolg van het vader- en moederschap;

- + Met professionals uit het veld ontwikkelt de gemeente preventief (v)echtscheidingsbeleid, allereerst gericht op het laagdrempelig en vrijwillig versterken van relaties van alle ouders in Wageningen, maar daarnaast ook op tijdige hulp als een scheiding onvermijdelijk is;
- + Ouderschaps cursussen en informatie over relatieondersteuning moeten laagdrempelig beschikbaar zijn;
- + Extra inzet op initiatieven waarin ouders andere ouders ondersteunen, sprekende voorbeelden zijn Buurtgezinnen.nl, Home-Start en de Family Factory.

1.4.3 Cultuur, sport en recreatie

Sport, cultuur en recreatie bieden mogelijkheden om op een zinvolle manier de vrije tijd te besteden. Ze hebben positieve sociale, maatschappelijke en gezondheidseffecten. Ieder mens heeft gaven en talenten ontvangen om God te eren, anderen te dienen en zichzelf te ontplooiën.

Beleid op de gebieden sport, cultuur en recreatie richt zich vooral op stimulering van deelname, ondersteuning en faciliteren van verenigingen en initiatieven. Er moet sprake zijn van een gedegen voorzieningen- en accommodatiebeleid. Daarbij zet de ChristenUnie in op **toegankelijkheid** en **bereikbaarheid**. Zowel financieel als praktisch. De focus van de gemeente dient te liggen op de breedtesport en amateurverenigingen, en niet op de topsport en geprofessionaliseerde instellingen. Sporten is niet alleen gezond en leuk, maar sport bindt ook samen. Sportstimulering en specifiek het betrekken van minima, ouderen, mensen met een beperking en mogelijk andere doelgroepen is daarom een speerpunt. De ChristenUnie pleit voor open clubs met een sterke verbinding tussen het sociale en het gezondheidsdomein.

De ChristenUnie vindt het van levensbelang dat elk kind aan het einde van de basisschool ten minste het zwemdiploma A heeft. Wageningen is niet alleen gelegen aan de Rijn, maar kent ook ander openbaar water, zoals de stadsgracht, de Rooseveltsingel, de vijvers bij de Vredehorst, het Hooilandplein en het park bij de Mondriaanlaan en de sloten in het Binnenveld.

De **BBLTHK** (bibliotheek) is van belang voor het leesonderwijs aan onze kinderen, het bestrijden van laaggeletterdheid en biedt alle inwoners leesplezier en toegang tot informatie (ook digitaal). Daarnaast biedt de BBLTHK een podium voor kunst, cultuur, ontmoeting en debat en is zo van waarde voor Wageningen. Het kan ook een plek zijn waar toeristische informatie over Wageningen te vinden is. (Zie 3.5)

Het Vrijwilligerscentrum heeft hier ook zijn plek gevonden. De ChristenUnie wil zich in blijven zetten voor een brede inzetbaarheid van de BBLTHK.

De ChristenUnie is blij dat het financieel goed gaat met theater **Junushoff**. Het theater krijgt jaarlijks een flinke subsidie. Wanneer er op cultuur bezuinigd moet worden, dan kan Junushoff niet opnieuw ontzien worden. Prioriteit voor Junushoff moet liggen bij de activiteiten van de lokale amateurverenigingen en scholen. Indien nodig wordt de gemeentelijke tegemoetkoming om deze uitvoeringen mogelijk te maken vergroot.

De ChristenUnie zet in op actieve kunstbeoefening door inwoners van Wageningen. Kwalitatief goede **cultuureducatie** (lessen in zang, dans, muziek, beeldende kunst) moeten voor iedereen bereikbaar zijn. Hiervoor is een hernieuwde bundeling van creatieve krachten nodig nu 't Venster er niet meer is. De ChristenUnie is niet tegen een cultuurplantsoen om een en ander op het culturele erf te bundelen. Er moet echter wel een degelijk financieel plan onder liggen én de actieve cultuurdeelname mogelijk maken.

1.5 Wonen, werken, leven

De ChristenUnie ziet de druk op veel mensen stijgen. Wij zijn voorstander van een dag rust in de week en zal zich verzetten tegen de 24/7-economie. Onderzoek en onderwijs zijn volop aanwezig in Wageningen. Dat is goed voor de stad, maar er dient ook ingezet te worden op praktisch geschoold werk en er dient zorg te zijn voor werk voor mensen met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt.

1.5.1 Economie

Een goede economie is geen doel op zich, maar een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. We moeten tevreden zijn met genoeg.

De ChristenUnie heeft hart voor boeren. Deze sector onderhoudt een nauwe relatie met de schepping en beheert een groot deel van het buitengebied. De ChristenUnie wil ruimte bieden aan boeren voor een sterke, duurzame en innovatieve landbouw. De gemeente kan hierin bijdragen door ruimte te scheppen in bestemmingsplannen en milieuwetgeving. Bedrijven in het buitengebied dienen oog te hebben voor het multifunctioneel gebruik (landbouw, natuur en recreatie) van het Wageningse buitengebied.

De ChristenUnie ziet in Wageningen een **breed palet aan werkgelegenheid**, naast de kennisinstellingen is er ook ruimte voor ambachtswerk, productiebedrijven en ZZP'ers. Voor ZZP'ers wordt het mogelijk zich te vestigen in woonwijken. De gemeente ondersteunt mensen die een uitkering hebben en een eigen onderneming willen beginnen met bedrijfsruimte (leegstaande panden) en faciliteiten. Herontwikkeling van (verouderde) bedrijventerreinen als Nude I gaat voor de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. Bedrijfssterreinen functioneren zoveel mogelijk klimaatneutraal.

Samen met gemeenten en partners in de regio wordt gekeken of er een regionale keten voor de productie van landbouwproducten ontwikkeld kan worden. Er wordt onderzocht of op een centrale plek in Wageningen ruimte geboden kan worden voor de verkoop hiervan.

De **haven** speelt een belangrijke rol in milieuvriendelijk vervoer van goederen en biedt werkgelegenheid. Gemeentelijke havenfaciliteiten worden tegen kostprijs aangeboden.

Uitbreiding van havenactiviteiten is toegestaan en wordt waar mogelijk gestimuleerd, vanzelfsprekend binnen wettelijke kaders (zoals milieueisen).

FoodValley is een sterk concept. In samenwerking met andere FoodValley gemeenten stimuleert Wageningen de vestiging van instellingen/bedrijven die passen in dit thema in FoodValley. De ChristenUnie is voorstander van de ontwikkeling van de zogenaamde Kennisas Ede Wageningen (campussen voor Edese en Wageningse studenten, van MBO tot universitair niveau). De Kennisas bevordert samenwerking op het gebied van verschillende studies, maakt gebruik van elkaars faciliteiten en resultaten, en werkt samen bij woningbouw voor studenten.

1.5.2 Centrum

Het centrum van Wageningen wordt gewaardeerd om het gedifferentieerde winkelaanbod, een goede mix tussen Wageningse bedrijven en grote ketens. De ChristenUnie wil deze graag in stand houden en **het centrum versterken**. Hierbij spelen zondagsopening, reclamebelasting en hervestiging een belangrijke rol.

Een gezamenlijk rustmoment, een collectieve rustdag komt de samenleving dan ook ten goede. Door de toename van koopzondagen zien we dat kleine zelfstandigen het extra moeilijk hebben gekregen. De ChristenUnie zet zich daarom in voor het zoveel mogelijk beperken van het aantal koopzondagen. Als gemeentelijke overheid kunnen we de inzet van eigen personeel op zondag zoveel mogelijk proberen te voorkomen. De zondagsopenstelling van winkels wordt zoveel mogelijk beperkt (inclusief avondopenstelling van supermarkten op zondag).

Kleine winkels (zoals bakkers) in de wijken worden zoveel mogelijk ondersteund, omdat deze winkels een positief effect op leefbaarheid in de buurt hebben. Waar winkels (bijv. vanaf de Churchillweg) de mogelijkheid hebben zich in het winkelcentrum te hervestigen, wordt dit gestimuleerd. Zo blijft het stadscentrum levendig.

De reclamebelasting zal alleen gecontinueerd worden als de meerderheid van de ondernemers zich daar in kan vinden. Een eerlijker differentiatie van tarieven is noodzakelijk, waarbij gekeken wordt naar ligging, omvang van het bedrijf en de WOZ-waarde.

De ontwikkeling van het oude postkantoor kan een stimulans zijn voor het centrum. Dit kan door aansluiting bij het cultuurplantsoen van de Junushoff, maar de ChristenUnie ziet ook ruimte om ondernemers ruimte te geven voor andere vormen van recreatie, zoals een hotelaccommodatie, gecombineerd met kleinschalige horeca, muziek en overige vormen van kunst. De gemeente is in dit proces realistisch faciliterend.

1.5.3 Wonen

De ChristenUnie doet er ook lokaal alles aan om de woningmarkt te stimuleren, zodat starters, zoals afgestudeerde studenten, een steuntje in de rug krijgen met bijvoorbeeld een **starterslening**, er voldoende (geschikte) huurwoningen zijn en er ruimte is voor nieuwbouw. De veranderingen in o.a. de ouderenzorg vragen om een woningaanbod dat daarbij past. Voor de komende jaren zijn er al genoeg plannen voor meer studentenhuisvesting, wanneer de vraag naar studentenhuisvesting blijft toenemen, dan moet er gekeken worden buiten Wageningen. We kunnen niet iedere plek volbouwen voor alleen deze doelgroep.

Nieuwbouw vindt vooral plaats via inbreiding. Wel moet er voldoende ruimte blijven voor groen en speelplaatsen. Daarbij zorgt de gemeente voor een groot aandeel betaalbare woningen in de plannen. De gemeente maakt een update van behoefte aan **huisvesting voor senioren**: het type woning en welke mate van zorg, gericht op de verwachte vergrijzing.

Nieuwe woningen op o.a. de **Dreijen** moeten levensloopbestendig worden gebouwd volgens WoonKeur. Er is ruimte voor innovatief, vraaggericht en duurzaam wonen (o.a. levensloopbestendige woningen, gezamenlijke wooninitiatieven, bouwen in eigen beheer door particulieren). Het duurzaam en energieneutraal bouwen en wonen wordt bevorderd. Voor (door)starters houden we de starterslening in stand.

Zo nodig worden winkelbestemmingen gewijzigd in woonbestemmingen en worden leegstaande gebouwen getransformeerd naar (studenten)woningen. Wageningen UR is een belangrijke partner voor Wageningen. De gemeente schept ruimte voor ontwikkeling op de **Campus** en stimuleert herontwikkeling van vrijkomende gebouwen in de stad. Belangrijk is dat de Campus een aansluiting houdt met het centrum.

Het ruimtelijk beleid moet mede ten dienste staan van de opdracht aan de mensen om als rentmeester de aarde op een verantwoorde wijze te ontwikkelen en te beheren. Ecologische, economische en demografische ontwikkelingen maken het mogelijk en noodzakelijk dat er een omslag komt: van sloop en nieuwbouw naar **hergebruik**, van bebouwen van de open ruimte naar hergebruik en herstructurering van al bebouwd gebied.

Wageningen kiest voor elkaar

Iedereen telt mee. Of je nu werkt, studeert, voor de kinderen zorgt, een handicap hebt, of in de bijstand zit. Vrijwilligers en mantelzorgers zijn onbetaalbaar en verdienen veel respect en waardering voor hun inzet. Kwetsbare inwoners verdienen aandacht en goede zorg.

2.1 Samen Wageningen en verder...

We gaan voor een gezonde samenleving. Dat is een samenleving die oog en zorg heeft voor mensen in kwetsbare situaties. Mensen dragen verantwoordelijkheid voor elkaar, in gezinsverband, in families en in de buurt. Het gezin is de hoeksteen van de samenleving, informele netwerken zijn het cement. De ChristenUnie zet in op de eigen en gezamenlijke **verantwoordelijkheid** van burgers. De taken voor gemeenten op het gebied van zorg worden vergroot. Dit zal veel gaan vragen van de lokale overheid, maar ook van burgers en de samenleving. Hierdoor mogen mensen niet buiten de boot vallen, voor iedereen moet zorg beschikbaar zijn.

De ChristenUnie hecht aan de **keuzevrijheid** van ouders en zorgvragers om zorg te krijgen die past bij hun situatie en levensovertuiging. Toegang tot zorg vanuit christelijke identiteit moet mogelijk blijven.

2.1.1 Wageningen Dementievriendelijk

Omdat het langer thuis wonen gestimuleerd wordt, stijgt de behoefte aan zorg en ondersteuning thuis ook. Dat maakt dat er in toenemende mate een appèl wordt gedaan op hulp van familie en anderen in de informele omgeving. Daarbij komt dat 40% van de mensen met dementie alleen woont.

Mantelzorgers nemen dagelijks de vaak toenemende zware zorgtaak op zich. Ruim één op de zes van de mantelzorgers van mensen met dementie is zwaar belast met een groot risico op overbelasting waardoor druk op zorgkosten ontstaat (denk aan toename bezoek huisartsenposten en crisisopnamen). De last mag niet alleen daar liggen, want (inwonende) mantelzorgers leveren 24-uurs zorg bij dementie. De last hoort ook niet alleen bij professionele zorg te liggen.

De ChristenUnie gaat voor een dementievriendelijke gemeente waarin iedereen kan helpen: van bakker, sportvereniging tot gemeenteloket. *Samen dementievriendelijk* is een programma dat zich inzet om heel Nederland dementievriendelijk te maken. Het doel is dat onze samenleving mensen met dementie in specifieke situaties kan herkennen én dat mensen weten hoe ze kunnen helpen. De focus ligt op wat mensen met dementie nog wél kunnen en de ChristenUnie wil het taboe rondom dementie doorbreken.

2.1.2 Ondersteuning en waardering van mantelzorg

Dagbesteding en respijtzorg zijn belangrijk om **overbelasting** van mantelzorgers te **voorkomen**. Daarom zet de ChristenUnie in op respijtzorg, waardering van de mantelzorger en het proactief benaderen van mensen die mantelzorger zijn geworden.

- ⊕ De gemeente ontwikkelt een ruim aanbod in mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtvoorziening;
- ⊕ De gemeente wijst mensen die mantelzorger zijn of worden actief op ondersteuning;
- ⊕ De gemeente ontwikkelt een visie op informele zorg en de manier waarop de informele zorg zich verhoudt tot de formele zorg;
- ⊕ De gemeente faciliteert de coördinatie van informele zorg.

2.1.3 Ondersteuning en waardering van vrijwilligers

De gemeente kent vele vrijwilligers en is trots op al het werk wat vrijwilligers verzetten. Vrijwilligers zijn **van onschatbare waarde** binnen onze samenleving. Daarom wil de gemeente vrijwilligerswerk faciliteren en niet moeilijker maken door extra regels of beperkingen. Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor het geven van mantelzorg naast een baan en het activeren van vluchtelingen door middel van vrijwilligerswerk.

Vrijwilligersorganisaties moeten kunnen rekenen op ondersteuning door de gemeente voor onder andere kennisoverdracht en coördinatie. Vrijwilligers hebben immers goede ondersteuning en aansturing nodig. Vrijwilligers kunnen, indien nodig, een gratis Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) verkrijgen.

2.1.4 Minimabeleid

Het uitgangspunt van de ChristenUnie is dat ieder mens de verantwoordelijkheid heeft om in zijn/haar eigen levensonderhoud te voorzien. Soms lukt dat (tijdelijk) niet. Wij vinden dat niemand aan zijn/haar lot mag worden overgelaten, maar dat zoveel mogelijk mensen in staat moeten worden gesteld om zich in te zetten voor de maatschappij.

Armoede leidt vaak tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties en armoede levert veel stress op. Omdat voorkomen nog altijd beter is dan genezen moet maximaal worden ingezet op preventie en vroegsignalering. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht. Een vicieuze cirkel van achterstand, waarbij armoede van generatie op generatie over gaat, moet zoveel mogelijk worden doorbroken. Het mag niet zo zijn dat kinderen daardoor hun talenten niet kunnen ontwikkelen of zich niet kunnen ontspannen. Het 'Ik Doe Mee-fonds' blijft daarom bestaan.

Binnen wettelijke mogelijkheden zorgt de gemeente voor ruimhartige financiële ondersteuning in bijzondere situaties. Regelingen voor minima moeten zo goed mogelijk onder de aandacht worden gebracht.

De ChristenUnie zet zich in voor een samenleving waarin ...

- + iedereen kan meedoen en gestimuleerd wordt om mee te doen op een manier die zo goed mogelijk aansluit bij zijn/haar talenten.
- + het voor de gemeente, bedrijven en andere organisaties en instellingen vanzelfsprekend is dat ook mensen met beperkingen de mogelijkheid wordt geboden om hun talenten in te zetten, en die dit ook laten zien door deze mensen in dienst te nemen, bijvoorbeeld door hen een leer-werkstage aan te bieden.
- + mensen die geen kans hebben op regulier werk toch kunnen meedoen.
- + vrijwilligerswerk een belangrijke plaats inneemt.

2.1.5 Vertrouwen in de bijstand

De ChristenUnie steunt het experiment met de bijstand, waarbij wordt uitgegaan van meer vertrouwen. De focus ligt erg eenzijdig op uitstroom naar werk. Niet dat de ChristenUnie tegen uitstroom is, maar we zijn ook reëel. Wanneer je 55+ bent en al een tijdje een uitkering hebt, dan weet je dat een baan vinden steeds moeilijker wordt. Om dan nog de hele week alleen bezig zijn met aan het werk te komen om maar de juiste vinkjes achter je naam te krijgen, is weinig motiverend. Met dit experiment wordt niet alleen gekeken of een andere aanpak tot meer uitstroom uit de bijstand leidt, maar ook of het leidt tot een beter welzijn (en daardoor minder zorgkosten en ook ruimte voor langetermijndenken) en het al dan niet doen van (meer) vrijwilligerswerk en/of mantelzorg.

Wij zien graag dat er ruimte komt om **op een andere manier actief** te worden voor de samenleving, als vrijwilliger voor sportclub, vereniging, kerk of school. Die inzet verdient namelijk ook waardering van politiek en samenleving.

2.1.6 Wageningen Schuldenvrij

Om te voorkomen dat voor zowel mensen zelf, als ook schuldeisers en samenleving de gevolgen van schulden zich in rap tempo opstapelen, moet de gemeente snelle en toegankelijke schuldhulpverlening bieden. De ChristenUnie wil dat Wageningen werk maakt van de campagne *Schuldenvrij!*, een initiatief van onder andere *De Correspondent*.

Het hebben van schulden levert veel stress op en leidt vaak tot geestelijke en lichamelijke klachten. De aanpak van schulden heeft dus haast. Wachttijden moeten zoveel mogelijk worden beperkt en als een schuldhulptraject start moeten schuldeisers zo snel mogelijk worden geïnformeerd. Om een eventuele wachttijd te benutten moet bij het bij de eerste melding gebruikelijk zijn ook andere beschikbare partners in te schakelen.

De gemeente moet ook kijken hoe ze nóg vroeger in actie kan komen, bijvoorbeeld door samen met corporaties en nutsbedrijven alert te zijn op ingrijpende levensgebeurtenissen, zoals echtscheiding of verlies van een naaste. Zulke gebeurtenissen kunnen het recht op toeslagen stevig beïnvloeden, terwijl ingewikkelde formulieren invullen het laatste is waar je op zo'n moment aan denkt.

Mensen die diep in de schulden zitten zijn niet zelfredzaam, blijkt keer op keer uit onderzoek. Regels worden te strikt toegepast, waardoor veel mensen uit een hulpverleningstraject vallen. Bij schuldhulpverlening is het daarom noodzakelijk om meer ruimte te hebben voor uitzonderingen, want er is niet één formule. Niet elke schuld is gelijk geboren. Geef hulpverleners daarnaast een

bureaucratievrij budget dat ze naar eigen inzicht kunnen inzetten. Geld dat vrij te besteden is om echt maatwerk te leveren en zo grotere maatschappelijke problemen te voorkomen.

Ingewikkelde bureaucratie moet zoveel mogelijk worden vermeden. Wachttijden worden zoveel mogelijk benut. Bijvoorbeeld door mensen 'huiswerk' te geven, maar ook actief samen te werken met partners als *Schuldhulpmaatje*. In sommige gevallen moet het mogelijk zijn om schulden af te lossen door maatschappelijke inzet.

Schuld **vroeg signaleren** is van groot belang. Het duurt vaak jaren voor mensen zich melden bij de schuldhelpverlening. Bovendien is het veel makkelijker om mensen te helpen als de schuldenlast nog klein is. Maak daarom afspraken met woningcorporaties, zorgverzekeraars, energieleveranciers en waterbedrijven dat zij bij twee maanden achterstand melding doen bij de gemeente. De gemeente kan dan zorgen dat hulpverleners contact leggen met de bewoners, om hen te ondersteunen om weer grip te krijgen op hun geld.

Bij dakloosheid door huurschuld wordt gewerkt aan een gezamenlijke oplossing met woningcorporaties. Corporaties mogen zich niet als preferente schuldeiser opstellen. Gezinnen met kinderen die te maken hebben met **(dreigende) dakloosheid** komen in aanmerking voor urgentie. Vrijwilligersorganisaties moeten hierbij ook op steun van de gemeente kunnen rekenen. Dat kan zijn financieel, maar ook in praktische zin, in de aansturing of in kennisoverdracht. En hoewel wij het liefst een samenleving zouden zien waarin voedselbanken niet nodig zijn, zijn wij dankbaar voor het kostbare werk dat zij doen. Ook zij mogen op onze steun rekenen, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van een locatie of vervoermiddel.

2.2 Woningen doet mee

De ChristenUnie wil inzetten op het meedenken van inwoners, platforms en comités voorafgaande aan beleidsvorming in de raad. Burgerinitiatieven willen we ruimhartig verwelkomen en participatie stellen we op prijs.

2.2.1 Burgerparticipatie

Vanaf 2021 wordt de Omgevingswet van kracht. Deze voorziet in een grotere burgerparticipatie en dat vindt de ChristenUnie een goede zaak. Het is goed wanneer je kunt meedenken over de invulling van de omgeving waarin je woont. Wel letten we erop dat de gemeenteraad vanaf het begin heel duidelijk is over de ruimte die er is voor burgerparticipatie. Dat steekt nauw. Aan de ene kant niet pas het gesprek aangaan als keuzes al gemaakt zijn, maar ook geen ongecontroleerde burgerparticipatie. De **randvoorwaarden** moeten per project goed worden aangegeven, waarbij de gemeenteraad aan het begin van het proces uitgangspunten meegeeft met betrekking tot de burgerparticipatie, maar ook aangeeft welke ontwikkelingen bij het project wel of juist niet wenselijk zijn.

Inwonerpeilingen, experimenten met nieuwe vormen van vertegenwoordiging en andere manieren om inwoners te betrekken bij de besluitvorming moeten aanvullend zijn op het mandaat dat via de verkiezingen door de inwoners is gegeven. Juist bij belangentegenstellingen is het de gemeenteraad, die als **hoeder van het algemeen belang**, knopen doorhakt. Het lokaal bestuur blijft eindverantwoordelijk.

Raadgevende referenda zijn geen oplossing bij complexe politieke vraagstukken. Het feit dat de uitslag niet bindend is, levert verwarring en ontevredenheid op. En bovendien: raadsleden zijn gekozen om **zorgvuldig alle belangen af te wegen** en weloverwogen besluiten te nemen. Laat hen het werk doen waar ze mandaat voor gekregen hebben.

De ChristenUnie wil wijken/buurtten eigen verantwoordelijkheid geven, ondersteund met eigen budgetten. De kracht van de buurt is daarbij uitgangspunt. Buurtplatforms/wijkorganen/coöperaties worden gefaciliteerd om hun belangenvertegenwoordigende rol te kunnen vervullen. Voorwaarde is dat er een duidelijk **draagvlak** voor de vereniging in de wijk moet worden aangetoond. Voor een degelijk beleid is het noodzakelijk beleidsvrijheid te geven om kleine projecten slagvaardig te kunnen aanpakken.

Er moet een regelmatig vrij toegankelijk **inlooppuur** komen waar raadsleden en/of wethouders (aan) te spreken zijn in een wijkcentrum of andere centrale plek in de wijk. De gemeentelijke afdeling Communicatie moet niet alleen ten dienste staan van het college van burgemeester en wethouders, maar ook van de gemeenteraad.

2.2.2 Regionale samenwerking

Samenwerking of fusie van gemeenten moet 'van onderop' plaatsvinden. Hiermee wordt bedoeld dat de gemeenteraden van de individuele gemeenten hiertoe besluiten. Zij vormen de onderste en daarmee de verantwoordelijke bestuurslaag.

Uitgangspunt voor de ChristenUnie is, dat de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie (ook wel bestuurskracht genoemd) voldoende moet zijn en blijven. Als deze bestuurskracht tekortschiet, is de gemeenteraad de eerstverantwoordelijke om te gaan zoeken naar versterking van deze bestuurskracht. De ChristenUnie kiest daarbij niet op voorhand voor fusie of samenwerken.

De ChristenUnie wil minder bestuurlijke drukte. Bestuurlijke samenwerkingsverbanden zoals gemeenschappelijke regelingen (WGR) vragen een kritische houding. De ChristenUnie is niet per definitie tegen gemeenschappelijke regelingen, maar die dienen op z'n minst de mogelijkheid in zich te hebben dat de individuele gemeente eigen beleid kan blijven formuleren. Ook is belangrijk dat de raad zicht en controle houdt op besluiten die een WGR neemt.

Wageningen kiest voor vrijheid

Wageningen is 'Stad der bevrijding' omdat hier in mei 1945 de capitulatie-overeenkomst werd ondertekend. Vrijheid hoort daarom bij het DNA van deze stad. Vrijheid om te geloven, vrijheid om een afwijkende mening te laten horen, vrij van angst, vrij om zonder druk van de overheid je eigen keuzes te maken.

3.1 Keuzevrijheid

De ChristenUnie hecht aan de keuzevrijheid van ouders en zorgvragers om zorg te krijgen die past bij hun situatie en levensovertuiging. Toegang tot zorg vanuit christelijke identiteit moet mogelijk blijven. De ChristenUnie wil dat burgers die ondersteuning vanuit de Wmo krijgen de mogelijkheid hebben om te kiezen voor een PGB (persoonsgebonden budget) en zelf hun ondersteuning kunnen inkopen. Daarbij is keuzevrijheid belangrijk, ook qua identiteit van de gewenste zorg. Zo blijft de keuzevrijheid van zorgvragers gegarandeerd.

3.2 Onderwijs

Voor kinderen en jongeren is het onderwijs een belangrijke plek. Het is een plek waar ze zich cognitief en sociaal ontwikkelen en waar ze andere kinderen en jongeren ontmoeten.

3.2.1 Vrijheid van onderwijs

De ChristenUnie is voor de vrijheid van onderwijs. Ouders moeten, vanuit hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen, kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen. Indien deze in Wageningen niet aanwezig is, wordt de keuzevrijheid van ouders bereikbaar gemaakt via leerlingenvervoer. De gemeente moet de diversiteit van scholen op levensbeschouwelijke en pedagogische gronden respecteren.

Al het onderwijs is bijzonder. De scholen in Wageningen zijn niet van de gemeente, maar van de samenleving. De gemeente en het onderwijs delen wel de maatschappelijke opdracht om kinderen en jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen. In Wageningen biedt het onderwijs gelijke kansen voor alle leerlingen, onafhankelijk van de wijk waarin een school staat of van de financiële situatie van ouders.

3.2.2 Afstemming

De onderwijsbesturen zijn verantwoordelijk voor **Passend Onderwijs**. Het is heel belangrijk dat Passend Onderwijs, preventie en jeugdhulp goed op elkaar afgestemd worden en dat gezamenlijk datgene georganiseerd wordt wat voor de kinderen nodig is. Zo wordt de professionaliteit van scholen en samenwerkingsverbanden benut. Denk aan het integraal indiceren.

Kinderen en jongeren moeten naar school. De gemeente zet daarom maximaal in op het voorkomen van schooluitval. Zoveel mogelijk jongeren in Wageningen halen hun **startkwalificatie**.

Daarnaast wil de ChristenUnie dat onderwijs, overheid en arbeidsmarkt meer gaan samenwerken. Dat kan door actief de samenwerking te zoeken, maar bijvoorbeeld ook door dat de gemeente in haar aanbesteding aan plaatselijke aannemers de eis stelt dat **stageplekken** worden mogelijk gemaakt. De ChristenUnie wil dat er bij huisvesting van onderwijs aandacht is voor duurzaamheid en een goed binnenklimaat.

3.3 Verslaving is geen vrijheid

De ChristenUnie wil de aanwezigheid van **coffeeshops** en het gebruik van drugs en alcohol actief tegengaan en streng optreden bij overlast. Signalen uit de buurt moeten hierbij zwaar wegen. De gemeente moet bij aanwezige coffeeshops actief handhaven op de landelijk vastgestelde AHOJ-GI-criteria (verboden om: te afficheren, harddrugs te verhandelen, overlast te veroorzaken, jeugd onder de 18 toe te laten of aan hen te verkopen, grote hoeveelheden te verhandelen en het ingezetenen criterium). Ook moet het afstandscriterium (minimaal 250 meter tot scholen) opgenomen worden in het lokale coffeeshopbeleid en hier moet strikt op worden gehandhaafd.

De ChristenUnie is tegen het zelf telen van **wiet** door gemeenten en is geen voorstander van experimenten hiermee in Wageningen. Wiet is en blijft een verboden middel. Door het wietgebruik tegelijkertijd wel te gedogen geeft de overheid een dubbele boodschap af.

Tegen illegale hennepkwekerijen wordt hard opgetreden. Growshops worden verboden.

De gemeente moet meer doen tegen het toenemende gebruik en de groeiende acceptatie van synthetische drugs. Het dumpen van drugsafval levert enorme milieuschade op en gaat gepaard met illegaliteit en criminaliteit. De ChristenUnie wil dat Wageningen zich in de regio/provincie sterk maakt voor een taskforce drugs om druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.

De ChristenUnie wil dat de strijd tegen **drankmisbruik** gevoerd wordt samen met scholen, ouders, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen. Prijsacties voor alcohol in supermarkten en horeca worden verboden (o.a. happy hours).

Met de Drank- en Horecawet van 2013 is de nodige ervaring opgedaan met gemeentelijke handhavingstaken. Deze handhaving vraagt om voldoende beschikbare en goed geschoolde handhavers. Wij vragen extra alertheid op de handhaving van leeftijdsgrenzen.

Prostitutie is mensonwaardig en gaat in tegen Gods bedoeling met seksualiteit. De ChristenUnie is daarom tegenstander van prostitutie en mensenhandel.

De ChristenUnie wil de vestiging van bordelen en gokgelegenheden voorkomen.

3.4 4 en 5 mei

Vrijheid is een groot goed en daar moeten we zuinig op zijn. Vieren, herdenken en agenderen zijn de peilers van Wageningen als Stad van de bevrijding.

Vrijheid vieren we en geven we door. Dat vieren gebeurt op het Bevrijdingsfestival. Dit moet echter meer zijn dan alleen een muziekfeest, ook in het programma moet op aansprekende wijze de actualiteit van vrijheid centraal staan. **Herdenken** doen we niet alleen op 4 mei, maar ook op 15 augustus en diverse andere momenten waar het oorlogsverleden tot leven komt, zoals het vernieuwen van het bevrijdingsvuur, de overdracht van monumenten. Net zo belangrijk is het **agenderen** van het thema 'vrijheid' door het jaar heen. Bewustwording is altijd en overal nodig. Te denken valt aan het beter markeren van locaties die gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog zichtbaar maken, aan te haken bij het bevrijdingstoerisme, maar ook door bewustwording via het onderwijs en de wijze waarop we in Wageningen met elkaar omgaan en de ruimte geven aan minderheden.

3.5 Recreatieplan

Wageningen heeft veel te bieden, maar laat nog veel kansen op gebied van **toerisme en recreatie** liggen. De ligging tussen uiterwaarden, Veluwe en Utrechtse Heuvelrug geven fietsers en wandelaars prachtige uitzichten. Het ontbreekt nog aan rustplaatsen, met een bankje of picknickplaats. Ook is de stad nog te veel met de rug naar de Grebbedijk gekeerd, waardoor doorgaand fietsverkeer het centrum te makkelijk overslaat. Recreanten zijn positief voor de economie. Wageningen trekt elk jaar een groot aantal bezoekers. Verblijf in Wageningen wordt gestimuleerd.

De ontwikkeling van de Grebbedijk biedt mogelijkheden om dit aan te pakken. Dan kan ook het aantal **camperplaatsen** bij de haven worden uitgebreid. De camperplaats wordt uitgerust met een handige kaart met te bezichtigen locaties en horeca in Wageningen.

De ChristenUnie wil dat het Arboretum **Belmonte**, waardevol natuurlijk en cultureel erfgoed, in stand gehouden en toegankelijk blijft.

Het verleden kan meer zichtbaar worden gemaakt, zodat Wageningen een logische stop wordt aan het eind van de **Liberation Route**, met wandel- en fietsroutes die Hotel De Wereld, de Casteelse Poort, de verwoesting van de grote kerk, de haven (evacuatie), de verschillende herdenkingsmonumenten, zoals 5 Mei Plein, Costerweg, Walstraat, Nudestraat, Beekstraat en Mondriaanlaan.

Geef geloof een stem

Bij het zoeken naar antwoorden op de uitdagingen van deze tijd laten we ons als christelijke partij inspireren door de Bijbel. In de Bijbel gaat het over mensen, over samenleven en over de overheid. De Bijbel heeft een bevrijdende boodschap die hoop geeft voor de toekomst. Wij geloven daarom dat christelijke uitgangspunten in de politiek relevant zijn voor Wageningen.

Wij beseffen heel goed dat de overheid niet alle vraagstukken gaat oplossen. De samenleving is niet maakbaar. Maar de overheid is er volgens de ChristenUnie wel om het zwakke te beschermen en het sterke te reguleren, om zo vrede te stichten. De Bijbel roept ons op om *recht te doen, trouw te zijn, en nederig de weg te gaan die God van ons vraagt* (Micha 6:8).

De ChristenUnie voelt zich aangesproken door de Bijbelse opdracht: *Zet je in voor de bloei van de stad waarin je woont, want de bloei van de stad is ook jullie bloei* (Jeremia 29:7). De ChristenUnie is een partij van christenen voor alle mensen. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Wageningen.

Doe met ons mee. Geef geloof een stem.

